

sledkem toho ani neobíraly otázkou věcné oprávněnosti, či neoprávněnosti uplatňovaných námitek, zůstalo řízení kusým a nezbylo proto, než vyhověti dovolání, zrušiti rozsudky obou nižších soudů a vrátiti věc soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozsoudil. Nejde-li o žalobu podle § 36 čís. 1 ex. ř., nebylo třeba řešiti otázku, zda dovolatelka pozbyla práva, napadati povolení exekuce žalobou proto, že mohla uplatňovati své námítky rekurse, a že tak neučinila. Tvrzení dovolatelky, že smír byl závislý na podmínce, že ona odevzdá žalované směnku, se ovšem nekryje s doslovem smíru, jenž mluví o tom, že tehdejší žalovaná strana »neodevzdá« zmíněnou směnku. Žalovaná naproti tomu zase tvrdí, že smír vůbec nebyl učiněn závislým na odevzdání směnky, nýbrž že odevzdání směnky bylo jen částí plnění smíru. Bude proto na procesním soudu, aby vyšetřil úmysl stran (§ 914 obč. zák.), by oprávněnost námitek dovolatelky mohla býti posouzena.

Čís. 11844.

Výklad pensijního normálu Harrachovských zřizenců.

Normálem ze dne 7. června 1921 byl změněn a doplněn normál ze dne 1. ledna 1836 tak, že byly zavedeny co se týče výslužného normy zákona ze dne 17. května 1896, čís. 74 ř. zák., a ze dne 17. prosince 1919, čís. 2 sb. z. a n. na rok 1920, platné pro státní úředníky a zřizence.

Státním zaměstnancům (i Harrachovským zřizencům) přísluší nárok na pensí nejen při služební neschopnosti nebo při dosažení šedesáti let, nýbrž i, když zaměstnanec po desetileté nepřetržité službě nikoliv dobrovolně a nikoliv byv disciplinárně propuštěn ze služby vystoupil.

Normál ze dne 7. června 1921 není jednostranným aktem liberaly zaměstnavatele, nýbrž jest dvoustrannou smlouvou.

Lhostejno, že k ukončení služebního poměru došlo následkem provádění pozemkové reformy.

Odškodnění dané zaměstnancům, kteří prováděním pozemkové reformy pozbyli svého zaměstnání na velkém pozemkovém majetku, nenahrazuje výslužné, jež podle smlouvy s vlastníkem zabraného a převzatého majetku přísluší zaměstnanci.

Není závady, by zaměstnanec, který si činí nárok na pensí, neměl vedlejší výdělečné zaměstnání.

Pokud nelze v tom, že zaměstnanec nezakročil o pensí hned po svém propuštění, spatřovati vzdání se nároku na pensí.

(Rozh. ze dne 1. září 1932, Rv I 1209/31.)

Žalobě, již se domáhal na Ottu Harrachovi bývalý jeho zaměstnanec placení pense, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

V projednávaném sporu jde o to, zda žalobci, jenž nedosáhl ještě šedesáti let věku a není ani invalidní, když následkem provádění po-

zemkové reformy, tedy nikoli dobrovolně a nikoli následkem disciplinárního nálezu vystoupil ze služeb u žalovaného, náleží pense podle normálu ze dne 7. června 1921, platného na statcích žalovaného. O výši případné pense není sporu. Podle přednesu stran, pokud se týče podle vývodů dovolání závisí rozhodnutí sporu na zodpovědění těchto sporných otázek: 1. Zda normál ze dne 1. ledna 1836, plativší původně na statcích žalovaného, byl v ustanovení, že pense patří zaměstnancům ke službě neschopným a že nenáleží těm, kdož byli ze služby propuštěni nebo z ní vystoupili, změněn a nahrazen pensijním normálem ze dne 7. června 1921, a zda podle tohoto normálu patří zaměstnanci na bývalých statcích žalovaného pense i tehdy, když odešel ze služby, nedoslouživ čtyřicet let a nejsa invalidní, nýbrž odešel nedobrovolně, nikoli však následkem disciplinárního propuštění. 2. Zda žalobcův nárok zanikl tím, že jeho služební poměr u žalovaného byl zrušen následkem provádění pozemkové reformy, pokud se týče tím, že žalovaný nemůže v důsledku pozemkové reformy dále u sebe žalobce zaměstnávat, ve služební smlouvě pokračovat. 3. Zda žalobcův nárok na pensi, kdyby mu příslušel, nezanikl tím, že při vystoupení ze služby obdržel od Státního pozemkového úřadu odbytné podle náhradového zákona. 4. Zda žalobci přísluší nárok na pensi proti žalovanému, an žalobce má vedlejší, jeho dřívějšímu služebnímu postavení u žalovaného skoro rovnocenné výdělečné zaměstnání jinde a 5. zda se žalobce tím, že se, ač již v roce 1925 ze služby u žalovaného vystoupil, teprve nyní, to jest v roce 1930 pense domáhá, nároku na výslužné vzdal.

Co se týče otázky čís. 1., nelze přisvědčiti názoru dovolatele, že řečené ustanovení původního pensijního normálu ze dne 1. ledna 1836, že pense přísluší jen v případě služební neschopnosti a že nepatří, byl-li zaměstnanec propuštěn (vůbec) nebo ze služby vystoupil, platí dosud a že nebylo normálem ze dne 7. června 1921 změněno. Tímto normálem byl normál ze dne 1. ledna 1836 jako poměrům a i z jiných důvodů neodpovídající doplněn a změněn tak, že byly, až na odchylky, jež při řešení dané otázky nepadají na váhu, zavedeny na statcích žalovaného co se týče výslužného normy zákona ze dne 17. května 1896, čís. 74 ř. zák. a ze dne 17. prosince 1919 čís. 2 sb. z. a n. z roku 1920, platné pro státní úředníky a zřízení. Jak vyplývá ze srovnání §§ 1 až 4 zákona čís. 74/1896 a jak bylo již v rozhodnutí tohoto nejvyššího soudu čís. 9122 sb. n. s., na něž se odkazuje, blíže dovedeno, přísluší státním zaměstnancům nárok na pensi nejen při služební neschopnosti nebo při dosažení šedesáti let, nýbrž i, když zaměstnanec po desetileté nepřetržité službě nikoli dobrovolně a nikoli byv disciplinárně propuštěn ze služby vystoupil. Důkladem správnosti tohoto výkladu zákona čís. 74/1896 je zákon o úsporných opatřeních ve veřejné správě ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n., který v § 13 státnímu zaměstnanci při nuceném odchodu ze služby po deseti letech nárok na výslužné přiznává. Motivy (tisk. poslanecké sněmovny čís. 5.009) mluví tu o »nabytých právech«. An tedy pensijním normálem ze dne 7. června 1921 byl normál ze dne 1. ledna 1836 změněn a zavedeny u žalovaného co se týče výslužného jeho zaměstnanců normy platné pro státní zaměstnance, neplatí, hledíc k zákonu čís. 74/1896 ustanovení normálu ze dne 1. ledna 1836, že nárok na pensi má

jen zaměstnanec ke službě neschopný a že jej nemá zaměstnanec ze služby propuštěný nebo vystouplý. Platí ustanovení zákona čís. 74/1896 a podle něho žalobci, jenž nikoli dobrovolně a též nikoli byv disciplinárně propuštěni, ze služby u žalovaného po více než deseti služebních letech odešel, nárok na pensi přísluší. Při tom jest uvést, že správné jest stanovisko nižších soudů, že normál ze dne 7. června 1921 není, jak tvrdil a ještě v dovolání tvrdí žalovaný, jednostranným aktem liberaly žalovaného, jež podle § 915 obč. zák. jest vykládati tak, že si jím žalovaný nemínil uložit těžší břemeno, než mu ukládal normál ze dne 1. ledna 1836. Odůvodnění stanoviska, že normál ze dne 7. června 1921 jest smlouvou dvoustrannou, nikoli jednostrannou v rozsudcích nižších soudů, odpovídá skutkovému stavu věci i zákonu a stačí odkázat v tom směru na důvody oněch rozsudků.

[Procesní soud první stolice uvedl v tomto směru v důvodech: Pensijní normál z roku 1921 není jednostranným aktem žalovaného, vždyť, jak z nesporných okolností patrně, žalovaný sám uznává normál ten jako důvod případného žalobcova nároku na pensi. Ostatně, že tu jde o soukromoprávní smlouvu, doznává sám žalovaný v odpovědi na žalobu, a dle povahy poměru služebního může to býti jen smlouva oboustranná a oboustranně, tedy i pro žalovaného závazná a nemůže býti vykládána jako jednostranný liberální akt. Odvolací soud tento právní názor prvního soudu schválil.]

Pokud jde o otázku 2. nemění nic na povinnosti žalovaného, platiti žalobci pensijní požitky, okolnost, že k ukončení služebního poměru žalobce u žalovaného došlo následkem provádění pozemkové reformy. Podle § 9 druhý odstavec a § 17 zákona čís. 215/19 a též podle § 50 zákona čís. 329/20 zůstávají pozemkovou reformou (záborem, převzetím) práva osob ze smluv služebních a zaopatřovacích nedotčena. Neprávem tvrdí dovolatel, že není pensí povinen, ano mu pozemkovou reformou bylo znemožněno, míti žalobce dále ve službách a ve smluvním poměru s ním pokračovati. Není předpokladem placení pense pokračování ve služebním poměru a nejde o placení služného a proto onen důvod odpírání pense neobstojí.

K otázce 3. V rozhodnutích sb. n. s. čís. 6004, 7220, 10.917, na něž se odkazuje, bylo již vyloženo a plyne z § 75 pokud se týče z § 50 zákona čís. 329/20 v doslovu zákona čís. 220/22, že odškodnění dané zaměstnancům, kteří prováděním pozemkové reformy pozbyli svého zaměstnání na velkém pozemkovém majetku, nenahrazuje výslužné, jež podle smlouvy s vlastníkem zabraného a převzatého majetku zaměstnanci přísluší, a nevyšlo nic na jevo, co by odůvodňovalo, že v projednávaném případě mělo tomu býti jinak. Odbytným tudíž nárok žalobcův nezanikl.

K otázce 4. Ani v zákoně čís. 74/1896 ani v normálu ze dne 7. června 1921 není stanoveno, že zaměstnanec, který si činí nebo má nárok na pensi, nesmí míti vedlejší výdělečné zaměstnání, pokud se týče, že, jsa vedle výdělečně činný, nároku na pensi zcela nebo z části pozbývá. (Sb. n. s. čís. 9122.) Pokud se žalovaný dovolává zákona čís. 286/24 (§ 18), jest uvést, že v normále ze dne 7. června 1921 je výslovně stanoveno, že nové pensijní předpisy pro státní zaměstnance nabudou

platnosti pro zaměstnance žalovaného, dá-li žalovaný k tomu zvláštními výnosy svolení. Výnos zavádějící zákon čís. 286/24 žalovaným vydán nebyl a nemůže se proto žalovaný onoho zákona dovolávati.

Nižší soudy případně — otázka 5. — dovodily, že nelze spatřovati v tom (§ 863 obč. zák.), že žalobce nezakročil o pensi hned po svém propuštění, nýbrž až po několika letech, vzdání se nároku na pensi. Odkazuje se, co se toho týče, na důvody napadeného rozsudku [jenž v tomto směru uvedl toto: Skutečnost, že žalobce teprve po čtyřech letech, co vystoupil ze služby žalovaného, nároky pensijní uplatňoval, není nijakým dokladem, že se snad nároku na pensi vzdal, an nárok takový zaniká teprve uplynutím třiceti let po rozumu § 1480 obč. zák., a jen jednotlivé roční splátky pense (renty) se promlčují již ve třech letech ode dne splatnosti].

Čís. 11845.

Dokud nebyla pravoplatně rozhodnuta otázka, zda námitky proti směnečnému platebnímu příkazu byly podány včas čili nic, nelze na jeho základě povolití uhražovací exekuci.

(Rozh. ze dne 1. září 1932, R II 280/32.)

Soud první stolice povolil uhražovací exekuci na základě směnečného platebního příkazu, ač usnesení, jímž odmítl směnečné námitky jako opožděné, nenabylo dosud právní moci. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Podle § 524 c. ř. s. nemá sice rekurs proti usnesení odkládacího účinku, avšak v projednávaném případě jde o směnečný platební příkaz, na jehož základě může býti podle § 1 čís. 2 ex. ř. povolena exekuce jen, nebyly-li proti němu podány včas námitky. Dokud nebyla otázka, zda podané směnečné námitky jsou včasné čili nic, pravoplatně rozhodnuta, neměla býti uhražovací exekuce povolena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, ježto se dovolací rekurent ani nepokusil vyvrátiti správné odůvodnění napadeného usnesení.

Čís. 11846.

Část bývalého Těšínska, zůstavší při Československé republice, nelze považovati za území k republice inkorporované ve smyslu § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 354 sb. z. a n. Rozhodnou dobou pro nabytí majetku státem jest tu den 28. října 1918.

Zákon čís. 354/1921 sb. z. a n. týká se všeho majetku, bez rozdílu, i případného příslušenství nemovitosti, ležící na území jiného státu.

Zákonem čís. 354/1921 sb. z. a n. byl stanoven nový, samostatný originerní způsob nabytí vlastnictví, odlišný od prostředecného nabývání vlastnictví podle páté hlavy obecného občanského zákona. K nabytí vlastnictví podle zákona čís. 354/1921 sb. z. a n. stačí již skutečností, na něž tento zákon nabytí váže.